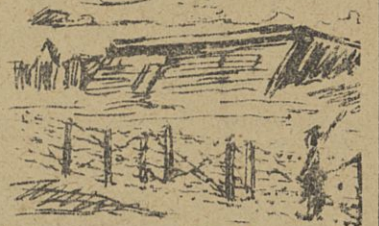

DE KAMPBODE

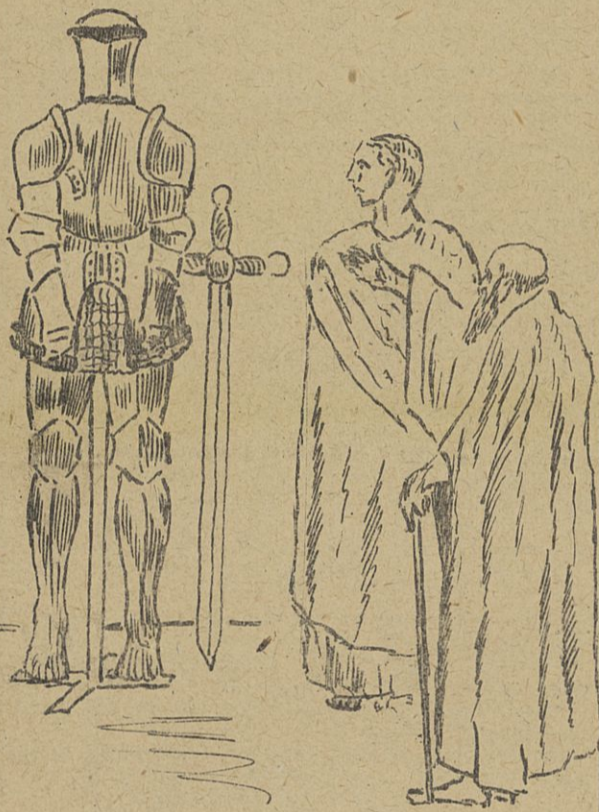
ADMINISTRATIE
KAMPBU ZEIST

OPSTELRAAD: L.J. DELREZ - C. DEROUX - K. QUINTENS - A. VERBIST - E. WEVE.

ALLE DAGEN
VAN 9 TOT 11 u
BARAK 25

De Kampbode.

Onze beste
Nieuwjaarswensen

1916 tot 1917. Neem mijn wapenen mijn
aan, nu jonge krachten, dat hoop ik zullen
de kegepraal van Recht en Vrijheid besparen

HET WERK

TE BREST

ONZINKBARE SCHEPEN

Onder de traditioneele den-
den der Fransche Marine behoort
een soort coquetterie, vermengd met
fatalisme en misochien ook wel
een beetje "dédain", om weinig
over zichzelf te spreken. Tandoar,
dat er veel geschreven en gesproken
is over den phalanx aan de Yser
en bij Dixmuiden, maar slechts
weinig weten, dat de Fransche
koloniale regimenten voor een groot

deel bestaan uit mannen, die van
't begin af aan ingeschreven waren
bij de landingstroepen der marine,
en wie spreekt er over de equipage
der Fransche schepen, bijvoorbeeld
over de trawlers, waarvan de dienst,
even hard als die der loopgraven,
een toewijding vereischt van elk
oogenblik? Each heeft de opoffe-
ring van al deze zeelieden een
geheele provincie ontvolkt. Bretag-
ne is op 't oogenblik weduwe en
draagt een stillen rouw.

Brest is door den oorlog
verrast in volle transformatie en
ook in de volle uitvoering van
een werk dat, helaas, onnuttig
moest worden. Men geloofde toen
aan de dreigende noodzakelijkheid
van een ontmoeting in volle zee
van de vyandelijke vlooten, op
den eersten dag der oorlogsverkla-
ring en een geheel maritiem
programma, overigens zeer verstandig
geconcentreerd, voorzag de construc-
tie van groote pantserscheepen, van
dokken en werven, waar de sterk-
ste eenheden konden geconstrueerd
worden - want men kon niet
meer op hellingen lanceren - en
ook bewapend en gerepareerd, en
van alle, zoo talrijke hulp - en
bijmiddelen, die een werk van zoo
grooten omvang noodzakelijk kon
maken. Het spel der allianties,
de nieuwe condities van den oor-
log maakten al deze voorzorgen
overbodig. Frankrijk hadt genoeg gro-
te schepen, maar niet genoeg kleine.
Men hield dus op met de construc-
tie der eersten en hechtte er aan
om de tweede te vermenigvuldi-
gen. Zoo werden er kansonnen
gemaakt met weinig waterverplaat-
sing die, met de mijnen spat-
tende, de grootste diensten kunnen
bewijzen in de opsporing van duik-
boten, wier stoutmoedigheid toe-
neemt.

Brest is thans nog bezig om
schepen te bouwen volgens plannen
van engeloche ingenieurs die deze
bizarre eigenschap hebben, dat zij
niet kunnen zinken. Van de Duitsche

duikboten, die groote verwoesters,
gaat Brest tegenoverstellen de ge-
allieerde onzinkbare boten, waar-
op een torpedo slechts een gedeel-
telijk effect kan hebben. Zij kunnen
gewond worden, maar niet gedood.
De details hiervan worden nog
geheim gehouden.

Brest heeft echter niet al-
leen tot deze bewapening bijgedra-
gen, maar heeft - haven gewor-
den van belangrijke lijnen van
navigatie tusschen Frankrijk en
zijn geallieerden, heeft het aan zijn
oorlogsdengden handelskwaliteiten
toegeweerd. Op de kaden van ver-
trek rooken groote handelsboten,
die vertrekken gaan, op dezelfde
plaats, waar vroeger groote pant-
serscheepen lagen, en Duitse
gevangenen schilderen er de kielen
van Amerikaansche driemasters.

Bij den oorlogshaven Brest
is thans een handelshaven Brest
gekomen. Vroeger bestond deze ook
wel, maar hoe verwaarloosd en
slecht van het noodige voorzien was
deze toen niet! De oorlogsmarine
surveilleert thans de handelshaven
van Brest. Met een bewonderens-
waardig gemak meeren thans gro-
te handelschepen aan de kaden,
en dit feit zal stellig ontkonden
worden met het oog op een later
mogelijke uitbreiding tot een groote
transatlantische haven. De oorlog
zal alsoo veel aan Frankrijk, en
in 't bijzonder aan Brest hebben
geleerd.

Naamelijk ten eerst om be-
scherm - middelen te vinden te-
gen duikboten, en ten tweede
om de handels - navigatie uit
te breiden.

DE DOODENLIJSTEN

Bij lange lijsten rijen ze achtereen
de jongens, in de worsteling gesneuveld,
en op wier haastig weggedolven lijf
alleen wat plattegebrappte aarde heuvelt

De namen staan daar wezenloos gedrukt. ach, wat al wee is onder elk verborgen! Wat werd door ieders val aan licht gedooft van eens zoo hellen, nu betrokken morgen!

Bij lange lijsten rijen ze achtereen, de mannen, in hun blijten bloei ontwaakt die vrijheid drenkten met het roode sap, uit stukgereten aderen gebarteld.

Bij lange lijsten rijen ze achtereen, de Belgen, over gansoch het land gevallen. Hun stille namen klinken luider daar dan 't bulden van 't kanon en 't kogelknallen
Constant Beckels.

Vrede... ik kom.

De sleutel knarste in 't twee-spannige slot; de grijze wachter wacht nog enkel een kort bevel en de lagge gevangenispoort gaat draaien en op haar verraste hengsels.

Men staan we reeds in rang. liefste - waar bepakt zult ge meenen - doch wellicht is mijn brief nog slugger dan ik. Het schijnt dat niemand er aan gedacht heeft eenig meubelstuk mee te nemen alsof de schat van 't hart alleen alle bezorgdheid vergde.

Wachten is vervelend en 't is hier om te smachten, nu dat de kanzinder ver zoo helder schijnt boven een vrije vlakke en als stroomen van licht giet over een nieuwe wereld. Toch kan ik niet laten, voor een laatste afscheid, nag een blik te werpen op de bedrukte barakken. Ze staan daar nu zoo alleen en verlaten op den achtergrond en schijnen ons draef te verwijten dat we ondankebaar zijn. Het zal nu ook met hen gedaan zijn en ze waren zoo blij ons te mogen herbergen, ons dag in dag uit met maedersaag te zien daaren-waarden. En die bakjes, tafeltjes, bankjes enz. liggen daar nu ook onbeweeglijk stom, onwillig nag een nieuwen sneester te dienen en liever den dood wachtend in de doodsche stilte die er rond waart. Stilte! dat doet mij nu weer denken, liefste aan dien morgen van weleer, toen het kande be-richt van den vooravond uwe nachtrust had geroofd en ge mij reeds opwachttet voor het heengaan. Herinnert ge u nag dat de laatste klanken van onze woorden al waren verzeld in de

leepte van de watige keuken, dat wij elkaar niets meer wisten te zeggen en dat alleen nag het gonsen van een bietje de wachten - de stilte verbrak. Ge wildet toen nag dat allerlaatste woord zoeken en de oogen afgewend volgdet gy in wijden kring het bietje dat daar in de schemering rondvloog. En toen dat beestje, het licht zoekend, zijn kranje plette tegen het venster en met verlamde vleitjes neersierde langs het glas, hebt ge geschrikt; liefste, ik heb uw angstigen blik ontmoet en uw vrees deed me goed.

Rond mij is het alsof nu vele bijen gonsen en plots maakt de droom plaats voor een ronderlinge gedachte. Ik weet niet of het rumoer in de rangen daaraan de schuld is, maar uit het verleden van gisteren duikt me het beeld op van een lang-gestreepte waterlucht en een dunnen lentewind die van de kusten uit een wilden vloed met machtig wentelende baren over Vlaanderen skuwt. Daar hebt ge 't nu hoereer ik u bermin, ik denk er bij niet eens waar ge zult gevlucht zijn gedurende dien rondvloed. Dat moest ge mij nu ook eens kunnen vragen, dan ! ik heb 't rake antwoord al vast: onder den grond.

Daar valt me een zwijgen op: een kamerard vertelt dat hij al nieuws heeft gehad van zijn vriend, dat zijn moeder uitbanning van vreugde was toen hij in kraki thuis binnenviel, maar dat de gebuurvrouw zoo bitter heeft ge-weend omdat haar Jan niet mee was. Het laatste doet mij schrikken. Hadt ge mij niet gemeld dat uw broeder, dat Jozef....

Berecht zult ge mij doen opmerken dat ik een onwaardige ben. Ik zoek alleen liefde in uw hart, nu het wellicht ook schokt onder 't grievendste leed, dat ge er mij nu voor altijd uit bandet, ware niet onverdiend. Ik durf echter nag hopen dat ge mij mijne verwaardheid vergeven zult.

De poort is nag steeds niet open
E.V.

ZOEKT gy een vertrouwd adres voor uwe rijwielen, onderdelen en naaimachines, weest u dan tot
H. NEFKENS
VARKENSMARKT 5 AMERSFOORT

Brieven aan Amaryllis

I Het is de derde maal, dat kanongebulder het "Trede op aarde" overstemt, het is het derde nieuwe jaar dat we, in onze ballingschap ingaan.

Te dier gelegenheid moet ik u, het spreekt van zelf, mijne nieuwjaarswensen aanbieden.

Maar wat moet ik u wenschen o dat is allemaal zo gemakkelijk niet. Ik hoop dat dit jaar, het vredesjaar zal wesen en dat het ons weer op ons dorp zal samen-brengen; dat onse liefde, hoe het verloop ook wege, met den dag mage groeien en - wat uw persoonlje betreft - wensch ik dat uwe lange haren nog magengroeien, dat uwe handjes - die ik eeuwig zou wil-len vasthouden, even blank blijven, dat uwe oogen even mooi-liefelijk zien, dat de oorlogstijd met al zijn narigheid en rampen, uw wezentje niet schende, dat kleine schaentjes aan uwe voetjes passen - (geen groote voeten krijgen br!) - dat ja dat alle engelsche gentlemen u met rust laten, dat laatste wenschte ge zelf ook, hoop ik... en hietaar m'n nieuwjaarswensen

Het is een eigenaardig maeltijk te definieeren et te beschrijven gesoel, waarin ik nag een heelen tijd blij napeinjen of mijn nieuwjaarswensen door u als ernstig zullen worden aanschouwd.

Men zit ik te tabben en me zelf ongerust te maken, en ik vrees dat gy. Lieve Amaryllis, mijne wenschen zult belachelijk vinden.

Ik heb er nag mijn vrees over niet gesproken, over dat in aan-raking komen onschuldig. gelijk gy beweert - met engelsche jongelw.

In den beginne dacht ik nag - "hij zal wel behaerd blijven tegen die mansseures van wege Engelsen zij kent immers die taal niet....

Maar sedert ik met zekerheid weet, dat ge goed Engelsch praet en schrijft ben ik heelemaal niet meer op mijn gemak.

Uw vraag ik u "Is mijne vrees gewettigd? Antwoord me in alle rechtzinnigheid, lieve Amaryllis. Dit te vernemen zou me groot genaege doen

Uwe trouwe
K

DE VAKTAAL VAN DEN SOLDAAT

Hij zijn de opstellers van "Tijl België", dankbaar om de opgewatte gedachte, een degelijke kennis van militaire vakwoorden in 't nederlandsch te verspreiden.

In nummer van 22 December van dit blad leren wij onder hoofding "De vakttaal van den soldaat." Het is een bekend verschijnsel dat onze Vlaamsche soldaten vele vreemde (veelal Fransche) woorden gebruiken, om dingen te noemen die eenen Nederlandschen naam hebben. Dit spijnt in hoofdzaak voort uit het feit dat in België de legerinrichting sedert 1830 op Fransche leest is geschied en er ook in de betrekkingen met de soldaten van overheidswege zoo niet uitsluitend, dan toch overwegend Fransch wordt gebruikt; of, in het beste geval, een Vlaamsche bastaardvorm doorspekt met vreemde woorden en uitdrukkingen.

"De Vlamingen ondergaan aldus den invloed van het midden, waar in zij verkeerden. We zien "congé", "feu rapide", en "tranchée", in Vlaamschen mond de plaats innemen van verlof, sneeuw en loopgraaf. Dergelijke slordigheid in het spreken leidt tot een hopeloze taalverbastering, waardoor Vlaamsche smijdigheid en Nederlandsch taal-schaan onherroepelijk worden geschaad. Slordigheid in het spreken veroorzaakt daarenboven slordigheid in denken en gevoelen, dus geestelijke en redelijke vergraving."

Is het bijv. niet treurig te moeten vaststellen, dat goede Nederlandsche vakwoorden soms onbegrepen worden van kant gelegd, doordien eenvoudig omdat de Vlaamsche jongens tengevolge der alom heerschen-de verbastering dikwijls vreemd staan tegenover de eigen vaktaal? Dat ook en vooral de zelfstudie daaronder lijdt, hoeft wel geen betoog. De gestudeerde Vlamingen hebben hier een dringenden plicht te vervullen. Door woord en schrift (technische voordrachten, besprekingen enz.) kunnen zij hun taalgenooten onderwijzen.

"In sake de spreektaal moeten zij stellig het goede voorbeeld geven. Bastaardtaal vinden wij

omwaardig van onze dappere soldaten. Een waardig volk moet een waardige taal spreken. Laten onze Vlaamsche broeders hun Fransche taal ruiver houden, wij, Vlamingen hebben niet minder tot plicht voor een gekuischte Nederlandsche taal te zorgen. Woorden roekken, voorbeelden trekken! Wie maecte doet om goed te spreken, toont dat hij berouwt is van hoogen menschenplicht, hij draagt rechtstreeks bij tot veredeling van zijn omgeving. De spraak toch is 's menschen hoogsteieraad, ja het hoogste kenmerk zijner menscheeljkheid."

Maar er verder op gewezen te hebben dat het een ieders plicht is aan deze militaire vakwoorden - verspreiding mede te werken geeft het blad volgende woordenlijste:

abandonner le champ de bataille = het veld ontruimen.
abri = dekking - schuilplaats.
accabler par le nombre = overstelpen
action d'éclat = wapenfeit
aide de camp du roi = adjudant van den koning.
alignement = richting
aller en congé = met verlof gaan.
apprêter (les armes) = vaardig maken.
arme de précision = juistheidswapen.
arme rayé = getrokken wapen
armée auxiliaire = hulpleger
armée d'invasion = invalleger
armée de secours = ontzettingleger
armée permanente = staande leger
armes à pied = onbereden wapens
armes à cheval = bereden wapens
armes des côtes = kustbewapening
armistice = wapenschaarsing - wapenstilstand
arrêter quelqu'un par le qui-vive = aanroepen.
arrêts de rigueur = streng arrest.
arrêts provisoires = voor-arrest
arrêts - simples = gewoon-arrest
arrière-ban = landstorm
arrière-garde = achterhoede
artificier = vuurwerker
assembler des troupes = troepen samenbrengen
assiéger = belegeren
assaut = stormloop
attaque de flanc = flankaanval
attaque de front = frontaanval
attaque principale = hoofdaanval
attroupement = samenrotting
automobile blindée = gepantserde auto.
avancer = voortrukken.
avancer! = voortwaarts
avant-garde = voorhoede
caisson d'infanterie = patroonwagen
cible = schietschijf.
commandant en chef = opperbevelhebber.

Commandement suprême = opperbevel.
corvée de cour = plaatscorvée
donner l'assaut = bestormen
école de tir = schietschool.
faire rompre les rangs = laten inrukken
file = rij
flanc-garde = flankhoede.
grenade à main = handgranaat
lance-mines = mijnwerper
matière explosive = ontplofbare stof, springstof.
mitrailleuse = machinegeweer.
monter à l'assaut = stormloopen
mouvement tournant = omtrekkende beweging
officier de carrière = beroepsofficier
permissionnaire = verlofganger.
prendre à tuer = schiet kruis
projecteur = loeklicht
rang (s) = gelid (gelederen
rater (d'un fusil) = ketzen (v.e. geweer)
résister = weerstaan
revue = troepenschouw
salle de police = politiekamer
service obligatoire = dienstplicht
soldat de carrière = beroepssoldaat
tir à la cible = schijfschieten.
tueur d'élite = scherpschutter.
torpille = torpedo
torpilleur (soldat) = torpedist
torpilleur (bateau) = torpedobaat
train blindé = gepantserde trein.

HUISVLIJT

TENTOONSTELLING

Gedurende enige dagen wordt er in het kamp een voor het publiek toegankelijke tentaanstelling gehouden van huisvlijt artikelen. Het is een goed gedacht geweest van wege de kampoverheid, deze tentaanstelling in te richten, want nu zij er is velen we dat ze een leemte aanvult en aan een noodwendigheid voldoet.

De huisvlijt verdient aanmoediging, maar hoe hem steunen? Hoijns inriens geldt als oorzaak voor de grootste zorg der geïnterneerden die zich daarmee bezig houden, het gebrek aan maone, originele en tevens aesthetische modellen. Hun eigen vindingvermogen is zeer beperkt, maar wat deze vindt, kan wellicht best aangevuld worden door wat gene vond en toepaste. Hoe komt men tot zeer eigenaardige samenstellingen die niet van zekere kunstwaarde ontbloeit zijn. Ongelukkiglijk kan men niet over alle voorwerpen een zelfde prijzend oordeel vellen. De taak van de jury was niet gemakkelijk. Want het springt toch al dadelijk

in het oog dat er geen maatstaf bestaat om al die voorwerpen van zoo uiteenlopenden aard te beoordeelen. Een schilderij laat zich niet met een aschbakje of een "boute à gants" vergelijken; een tabernakel mist elken band met een stoommachine; en in die omstandigheden wordt het zeer moeilijk de juiste verdiensten te meten.

Nochtans, had ik meer rekening willen zien houden met de artistiekiteit. Er hangt daar een interieurje in aquareel door Van Hoof, wiens Oberstgericht, alhoewel wat flepsch van achtergrond toch siederig besaakt naar zich loekt. Tusschen de teekeningen en schilderijen van Brouckoms, Gless en anderen zijn er heel goede maar hebben vaak het gebrek van naar een nichtborar te gelijken.

De 1ste prijs werd behaald door Colni, Guillaume en Lounsan, terwijl Rodijns, Prayez, Henry en Gless den tweede verkregen.

Hortom een fraaie tentoonstelling, die veel nut kan opleveren en veel baten bijbrengen voor de tentoonstellers

A. V.

JOZEF KLEIN & ZOOON.

MEERHUIZEN 2 AMERSFOORT.

In en verkoop van alle soorten van boeken
aanbevelend als boven
Men lette op 't juiste adres.

ERRATA

In het verslag over de prijs uitdeeling zijn er vergissingen, behalve de verbeteringen aangebracht.

Waren aanwezig de H. H. Officiëren. Major Lefranc, Comdt Graaf de Ribaucourt, Commandant Triante de Jonghe d'Arloaye, Commandant Gauvin,luit Ramelat en luit Bante. verder de sergt Geysen in plaats Ghijzen.

WERKSCHOOL

Zaterdag laatleden, hebben de leeraren der algemeene leergangen hun voorzitter den Heer Geysen Secretaris der Werkschool een portret overhandigd, waaraan de zoo gunstig in 't kamp gekende schilder teekenaar Van Hoof zijne beste krachten gewijd had. Ge die gelegenheid waren

de directeur van 't onderwijs, 1ste Lt van Stockum, de Belgische officieren Major Lefranc, Comdt Graaf de Ribaucourt.

De heer Bourlet, hield bij de over

handiging van dit portret, de toespraak in naam van de leeraren. Ook werd den geachten Voorzitter een album (werk van de leeraren Glessens en Van de Putte) gegeven waarin voorkwamen de namen van den heer bestuurder van 't onderwijs, van de heeren officieren toezichters en van de leeraren die iets tot het aankopen van dit geschenk hadden bijgedragen.

Kostelijke herinnering voorwaar. Daarna namde Commandant Graaf de Ribaucourt het woord en wijdde enkele ogenblikken in gloedvolle bewoordingen uit over het verdienstelijk werk door den heer Geysen geleverd, en over zijn onvermaalen ijver, waarmede hij deze lange intermeeringsperiode steeds bezield was.

Na de kernige toespraak van Major Lefranc herinnerde 1ste luit van Stockum aan de moeilijke omstandigheden waarin de leergangen in 't kamp ontstonden, hij bedankte de leeraren die hem daarbij krachtig ter zijde hadden gestaan en vermeldde terloops de namen van P. Steyaert en sergt. Geysen die van den bequime afaan waar het onderwijs der geïnterneerden op 't spel stond altijd op de bres waren.

Sergeant Geysen, zijne ontrouwing nog niet heelemaal te boven gekomen, bedankte officieren en leeraren.

VOOR DE WEEZEN

VAN DEN OORLOG

Hij hebben voor de Weezen van den oorlog de volgende sommen ontrouwen
Aankomste gift 25 - g.
omhaling in het café van
Unen na een bed 4 g 24 1/2

Een ander omhaling 4 g 43 -
33 g 67 1/2
Verzonden aan den heer De Meester
de Betsenbroeck.

AFDEELING VERSIERENDE AMBACHTEN

Met Herstdag en volgende dagen had in de afdeling "Versierende Ambachten" eene tentoonstelling plaats van werken van leerlingen, tentoonstelling welke al onze belangstelling verdient.

Teekenaars, behangers, stofseerders, schilders, kadelmakers en boekbinders hadden er som medegewerkt.

Om over al de tentoongestelde werken een juist oordeel te vellen ware het noodig op de hoogte te zijn van al dere vakken.

Rekening houdende met de ingebonden boeken met het getal ingeschreven leerlingen in deze afdeling waar zelf aanvragen bij gebrek aan plaats moeten geweigerd worden; mag de bereikte uitslag bevestigend geseemd worden.

Er waren prachtige albums artistieke inbindingen te zien, en de geïnterneerde beklaagt er zich wel eens over dat hij rijk bij gebrek aan geld niets daarvan kan aankopen als herinnering aan 't kamp.

VAN ALLES WAT

Tromf van de opvoeding. De kleine Jan is een welopgevoed kind, en vooral tegen dames is hij zeer beleefd. Op zekeren dag zit hij met 'n pa, die hem de knieën heeft in de tram. Een dame komt binnen en vindt geen plaats meer. Dadelijk springt hij van pa's knieën en zegt tot haar: "Mag ik u mijn plaats aanbieden juffrouw?"

Heetgierig. Notaris: Dus u verlangt bij testament na uwe dood geopen te worden?

Heke. Ja ik wil weten waaraan ik gestorven ben.

Voor de rechtbank. Rechter. Je hebt gezegd dat de juffrouw hier een spook is! Neem je die uitdrukking terug?

Beklaagde. Leke, edelachtbare, ze het er alleen maar zoo uit.

De les der ondervinding. Waarom hebt ge u toch uitsluitend emaille keukengerief mevrouw Meijer? Ach niet u! - ik en mijn man

- praten dikwijls op zeer levendige wijze; en met dat porselein komt ons dat te duur uit.
Rekruten vorming Onder-officier instructie gevend. "Gij moet bedenkten mannen, dat wie overheden altijd op uw welzijn bedacht zijn en steeds het beste willen. Van Hammen wat wil ik bijvoorbeeld als je van huis een pak gestuurd krijgt?
 Van Hammen. Altijd het beste sergeant
 Sergeant: Dat klopt, onthoud dat

PRIJSUITDEELING.

Maandag laatst greep deze plechtigheid plaats in de Schouwburgaal van kamp II, in tegenwoordigheid van de officieren-toezichters H. H. Mayor Lefrancq. Commandt Graaf de Ribeaucourt. Commandt Goppin,luit Ramelot en Lt Boute van Belgische zijde en de directeur van het onderwijs H. Lt van Stockholm van Hollandsche zijde. Mayor Lefrancq en luit van Stockholm waarden bevestigings het woord, de eerste in 't fransch de tweede in 't Nederlandsch. Zij spraken hunne tevredenheid uit over den prachtige uitslag in de wedstrijden over de verschillende afdelingen behoumen, en brachten hulde aan het werk der leeraren, verder wezen zij op het nut van het onderwijs en besloten dat het onze plicht is onze kennissen op alle gebied te vermeerderen een plicht met alleen tegenover ons zelve maar ook tegenover ons vaderland, waarvan

de heropbouw - eens de wrede ingeleid - op de krachten en de kennis van iederen enkeling zonder onderscheid aanspraak zal maken. De muziek onder leiding van den Heer Bouylebroeck voerde de "Brabançonne" en "Wien Nederlandsch bloed", uit welke alle aanwezigen rechtstaande en met ontblooten hoofde aanhaarden.

Daarna ging de H. Ghysen secretaris der Werkschool over tot de afroeping der namen van de laureaten van de verschillende afdelingen.

In den namiddag had de prijsuitdeeling plaats en in den loop d'ez' week konden ook de diploma's worden uitgereikt.

Voor onze Krijgsgevangenen IEDEREN WOENSDAG

VAN 3 TOT 6 UUR IN HET
BERGHOTEL - THEECONCERT

ten voordeele van Belgische Krijgsgevangenen met medewerking van bekende kunstenaars. Het inkomgeld bedraagt de 0,30 fl geeft recht op een kopje thee. alle aanwezigen mogen het adres van een bekend Krijgsgevangene afgeven, van wien doordt het komitee een pakje zal toegeronden worden.

De hiernagenaemde stichtingen stellen zich bereid om de hun bestemde gelden van de families in België te doen toekomen.

Philantropische Vereeniging van Rotterdam
Wijnhaven 100
De Bank "Credit Anversois"
Rotterdam

GOEDSDIENSTIGE LEZINGEN

Wat vrijzinnige Christenen gelooven!
 Wie daarover boeken wil lezen kan te gratis en franco ter leen be-

komen bij:
 de Heeren J. F. Krijpscheer te Knollen
 dam. H. H. van der Hoeve te Franeker
 of bij de Dames: Mij. Ch. A. van Eck
 Gama, Ouytjeest.
 Mevrouw Abskenzee Raatink Am-
 mstraat 7 alkmaar
 Mij. L. Maronier te Oosterbeek
 Mij. Alb. Meyer te Baarn.

Voordrachten & Vergaderingen

Zondag 31 December Schouwburg
kamp I "Les pauvres de
Paris" om 5 1/2
Schouwburg kamp II om
5 1/2 u "De twee Heeren"

Maandag 1 Januari 1917
Sch. k I om 6 u "Om on-
nos routes
Sch. k II om 6 u "Een moet gaan"

Dinsdag 2 Sch. k I om 5 1/2 u "Les
pauvres de Paris"
Sch. k II om 5 1/2 u "De
twee weezen"

Woensdag 3 Sch. k I om 5 1/2 u "Les
pauvres de Paris"
Sch. k II om 6 1/2 u
Liederavond

Donderdag 4 Sch. k I om 6 u
"Chevaux clapiers"
Sch. k II om 5 1/2 u "De
twee weezen"

Vrijdag 5 Sch. k I om 5 1/2 u "Les
pauvres de Paris"
Sch. k II om 5 u

Militaire voordracht
Zaterdag 6 Sch. k I Brabantse
kring "Le mariage de Mlle
Beulemans,
Sch. k II om 6 1/2 u
Klaamsche Studiekring.

MODEMAGAZIJN TELEF. INT
103
ROBERT LEVY LANGESTRAAT 36
SPECIALITEIT DAMES EN KINDERCONFECTIE
MODE ARTIKELEN

CAFE BELGE
BOCK-BIER
RESTAURANT 12 TOT 1 UUR
BEAFSTEACK MET FRITES FLOSO
BESTE CONSUMPTIES
KOUDE BUFFET

J.A. BRONSDIJK
52 LANGESTRAAT
Manufacturen. Dames en
Heeren ondergoederen -
Kousen - Sokken enz.

L. HOUBAER AMERSFOORT
HEEREN EN KINDERKLEEDING Kilt u goed en goed
koop gekleed gaan, bezocht dan onze magazijnen. Door
onze groote inkoopten kunnen wij u voordelig bedienen.
DENKT ER OM LANGESTRAAT 64-66 is het adres.

F.F. SPIEKERMANN
LANGESTRAAT 31 TELEF. 321
SPECIAALPARAPLUIEMAGAZIJN
INRICHTING VOOR
OVERTREKKEN EN REPAREEREN

**AMERSFOORTSCHE
MANUFACTUREN HANDEL
DE FAAM**
LANGESTRAAT 79
Verkoopt uitsluitend solide goed
een tegen zeer lage prijzen.

FOTOGRAFIE L. B. J. SERRE
Operateur van het huis
BUYLE VAN BRUSSEL
verschillende kunstwerken
Beiterszend Belgische Personeel
KAMPI EN UTRECHTSCHWEG 48
MATIGE PRIJZEN VERZORGDWERK

F. J. KOOL
GEEMAILLEERDE KEUKEN
BENODIGDHEDEN IN PRIMA KWALITEIT
UTRECHTSCHWEG 14

L. DE LEEUWE
KORTE GRACHT
Specialiteit in parapluies, hoe-
den, petten en peltorijen
Eigen atelier tot het vervaaken
van alle soorten bontwerk
Inrichting tot het repareren van parapluies

WEST-PLANDRIA
VAARTKAAI TE ROESELAERE
Fabriek van cement pannen. Tegels
buisen enz. Katoenbakken. Tergakbakken
Citoms en aalputten in gewapend beton
(systeeme Monier). depot in Zhaout
en Picamude. bij
Jerome Caltaert BOGAERDSTR.
Bestuurder R. STEVAERT THOUROUT

Naaimachines, reparatie in-
richting - Steeds occasie naai-
machines voorhanden. Rywielen
onderdelen - Electrische zak-
lantaarn.
LANGESTRAAT 80
C. J. V. NIEUWKERK

PROBEERT EENS
DE HEERLIJKE KOFFIE
A OFL 66 PER 1/2 KILO
AANBEVELEND
J. VAN GENDEREN
ARNHEMSESTRAAT 3 TELEPH 104

MAGAZIJN DE MOOR
LANGESTRAAT 12
TABAK SIGAREN
SIGARETTEN
GEDISTILLEERDE WJNEN

**PHOENIX
BIEREN**

LANDBOUWERS
Denk er aan den oorlog dat de dra-
werhuizen aan de Eijlesedoorwinnings
by Doornik de beste zijn. Staag ze by
alle ernstige handelaars of by gebrek
hieraan aan den algemeene ver-
tegenwoordiger van België en Holland.
RSTEVART THOUROUT W.VL

SPECIALITEIT IN MOCCA
GEBAK LUXE BROOD EN
BANKETBAKKERIJ
C. VAN OMMEREN
LANGESTRAAT 18 TEL 257.

A. DE VRIES
LANGESTRAAT 26 TEL INT 117
Magazijn van Goud, zilver, Hor-
loges. Etagers zilver
Bereiding met spoedigen en billijk.

FORTMANN EN HEHENKAMP
LANGESTRAAT 63
Magazijn van tapijten en bedden
artikelen.
Goedkope prijzen
Specialiteit in wollen en katoen
dekens

EYSINK-FABRIEKEN
AMERSFOORT
AUTOMOBIELEN
MOTORRIJWIELEN
EN RIJWIELEN

AMERSFOORSTSCHE GLASHANDEL
VERFWAREN EN VERNISSEN
P. VAN VEEN
ARNHEMSESTRAAT 18

W.F.A. GROENHUIZEN
INSTRUMENTMAKER
LANGESTRAAT 38 TEL. INTERC. 83
BRIL
ELECTRISCHE SLIJP
REPARATIE-INRICHTING

HUISVLIJT ARTIKELEN
in ruime keuze voorhanden
als:
houtsnijmessers zaagdozen
houtsnijplaten figurenzaagjes
klein koperwerk figurenzaagplaten
Slijpmessen, eiken ahorn, Eijplexhout.
B.A. VAN RUIJVEN EN ZON LANGESTRAAT 41

J. HOOGLAND
KROMMESTRAAT 40
verfwaren, venster glas
lakken, verouwen, boorstel-
werk, enz.

De groote liquidatie der
MAGAZIJNEN BONNIER
HOF II.
is begonnen op 20STEN November
TELEPHOON 126

F.A. S.J. VAN DUINEN
LANGESTRAAT 109
FABRIEK EN MAGAZIJN VAN
HAND EN REISKOFFERS
SOLIDE LEDERWARE EN LUXE ARTIKELEN

BELGISCH BANKETBAKKERIJ
C.A. STOOVE
UTRECHTSCHESTRAAT 24
Conque de Dinant
de Reims
de St. Nicolas et de Hasselt

ROOKT
UITSLUITEND
DRAGON
TABAK

TABAK EN SIGAREN
G. BAEKENAAGEN
LANGESTRAAT 5 BIJ DE VARKENSMARKT
SPECIALAAL ADRES VOOR TABAK
EN SIGAREN. PIPEN IN HOUT
AMBRE CALZINE. GOUDRON ENZ
BESTE ADRES VOOR ZWARE
SIGARETTEN TABAK - - - - -
- - - BELGISCHE EN ANDERE SOORTEN
VERDER ALLE SOORTEN ROOKERSBEHOODINGEN

JOH. BOTTINGA
CHAUSSURES
MEEST GESORTEERD MAGAZIJN - - - - -
- - - VAN ALLE SOORTEN
SCHOENEN EN SPORT-ARTIKELEN
FOOTBALLSCHOENEN. KOUSEN ENZ
RIJLAARZEN - - - - - RIJKAPPEN
PLATVOETZOLEN. REISPANT. ENZ
32 LANGESTRAAT 32
TELEFOON N° 55

M. R. N. OOSTERVEEN
LANGESTRAAT 46
ARNHEMSESTRAAT 11
* TEL: 77 *
KOLONIALE WAREN
GOMESTIBLES
WJNEN

HEHENKAMP
LANGESTRAAT HOEK LANGEGRACHT
Heeren Costumes van af 6.50 tot 32 flor
Demi saison . 5.50 . 28 .
Buitengewoon, goedkope, vaste prijzen
AANBEVELEND

F. M. A. RAMSELAAR
KROMMESTRAAT 2-4 TEL. INTER 34
MAGAZIJN VAN MANUFACTUREN, GA-
REN EN BAND, MODEARTIKELEN
BEDDEN, DEKENS, LEDIKANTEN,
LOOPERS, KARPETTEN, ENZ.
SPECIALITEIT IN MANTELS, COSTUMES,
BLOUSES EN ROKKEN
VERKOOP UITSLUITEND A. CONTANT

BELGEN wilt Ge een
uitstekende goede sigaar bezoekt,
dan het Sigarettmagazijn
A. VREUMINGEN
LANGESTRAAT 48 TEL 261
en gy zult tevreden zijn

ELECTRISCHE BROOD-BESCHUIT- EN
KLEINGOEDBAKKERIJ SPECIALITEIT IN
NOORD-BRABANTSCH ROGGE BROOD EN
ZUIVER MELKBROOD
D. Prins
OP DEN HOF
DAGELIJKS VERSEHE S^TNIKLAAS

DENIJS VAN ROOM: VARKENSMARKT
IS HET BESTE EN GOEDKÖOPSTE ADRES + + + + +
+ + + + + VOOR HOUTWAREN, BRAND-TIMMER-ZAAG
EN SNYDOOZEN, ZAAGJES, MESJES, ENZ, ENZ.
ELECTRISCHE WAREN, ENZ. TEL. INTERC 291

BEZOEK DE
AMERSFOORTSCHE MELK SALON
K. DE WAAL
BURGERHOTEL AANBEVELEND
Billiard 1ste klas.

GEBOUW **ODEON**
KROMMESTRAAT 38
BAL Alle dagen van 7 1/2 uur
tot 11 u. uitgezonderd op
Zondag namiddag van
3 1/2 u tot 5 1/2 u.

H. ELZENAR
LANGESTRAAT 90
Kantoor Boek en Papierschandel
Speciaal adres voor schrift en
teekensbehoeftigheden
voor L. B. Postzegelverzamelaars steeds
eene groote collectie voorradig.

J. J. SCHOLTE
HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT
"DE KEIZERSKROON"
GROOTE CONCERTZAAL TEL. INT. 379
PRIMA CONSUMPTIE
BILLIJKE PRIJZEN

CAFÉ DE LA STATION VAN UNEN
SYMPHONIE (ALLE DAGEN VAN 6 TOT 11 U.
+ CONCERT + ZON EN FEESTDAGEN VAN 4 TOT 6 U.
EN VAN 7 TOT 11 U.
PRIMA CONSUMPTIES - - - - -
- - - - - ZONDER PRIJSVERHOOGING
KOND BUFFET + + + + + TOEGANG VAN

CH. GIESEN
VOORHEEN H. BEURSKENS
UTRECHTSCHESTRAAT 12
Schoenen en petten, Handen, Boodsjes
in lynwaad, papier en Gummi, Mandelken,
Dassen, Handschoenen, Kousen, kousen ene
Belgen 10% korting.

MAGAZIJN "DE DUIF"
Het goedkoopste adres voor Heeren en
Dames kleding, Waschechte Drenthe
Japannen - Mutsen en Schorten
G. HAGEBEUK HOF 1/2